«КРОЛЯЧА ГАРЯЧКА», АБО ЩО ТАКЕ ТУЛЯРЕМІЯ

Туляремія — гостра інфекційна хвороба тварин і людини. Патогенні мікроорганізми вражають насамперед лімфатичну систему і шкіру, селезінку; характеризується утворенням множинних гранулематозно-некротичних вогнищ у різних органах, лихоманкою і загальною інтоксикацією. Після перенесеного захворювання виробляється довічний імунітет.

Причини туляремії

Збудник туляремії — бактерія франсіселла (Francisella tularensis), або туляремійна паличка. Основне джерело інфекції для людини — гризуни (ондатри, щури, миші, ховрахи, хом'яки, зайці), а також свійські тварини (кролі, свині, вівці, велика рогата худоба). Досить часто заражаються мисливці, фермери, заготівельники хутра, м'ясники — після контакту із зараженими тваринами, під час оброблення туш.

Деякі види комах розповсюджують патогенні мікроорганізми через укуси тварин. Крім того, джерелом інфекції може бути вода, забруднена бактеріями. У виробничих умовах можливе зараження і через дихальну систему. Передавання туляремії від людини до людини малоймовірне.

Шляхи передавання інфекції:

- контактний — унаслідок контакту з хворими гризунами або їхніми виділеннями;
- аліментарний — через уживання харчових продуктів і води, інфікованих виділеннями гризунів;
- аерогенний (повітряно-пиловий) — під час обробки інфікованих зернових продуктів, фуражу;

- трансмісивний — інокуляція збудника комахами (іксодові та гамазові кліщі, ґедзі, комарі, блохи).

Симптоми туляремії

Інкубаційний період триває від 1 до 30 днів (найчастіше 3–7 днів). Захворювання починається гостро: температура тіла швидко підвищується до 38–40 °С, виникає озноб.

Ознаки туляремії:

- збільшення лімфовузлів (пахових або шийних);
- сильний головний біль;
- загальна слабкість;
- запаморочення, порушення свідомості;
- біль у м’язах;
- нудота;
- блювання;
- почервоніння обличчя та очей;
- висип, який на 8–12-й день хвороби лущиться та може призвести до пігментації шкіри.

Без лікування хвороба триває довго, супроводжується лихоманкою, нагноєнням уражених лімфовузлів і розвитком ускладнень, небезпечних для життя людини, зокрема, артриту, менінгіту, енцефаліту, пневмонії та інфекційно-токсичного шоку.

Лікування туляремії

Лікування здійснюють виключно в умовах стаціонару. Пацієнтам призначають антибактеріальну терапію. **У жодному разі не займайтеся самолікуванням!**

Стійкість патогену

Збудник туляремії характеризується високою стійкістю до впливу навколишнього середовища, особливо за низької температури та високої вологості. У зерні, соломі за температури нижче 0 °С бактерії залишаються життєздатними до шести місяців, а за температури 20–30 °С — до 20 днів. У замороженому м’ясі патоген може зберігатися до трьох місяців, тривалий час зберігається в охолодженому молоці, вершках.

Менш резистентні бактерії в сухому середовищі. Нестійкі до високих температур (за 60 °С гинуть через 10–20 хв, за 100 °С — через 1–2 хв). Прямі сонячні промені знищують патоген через 20–30 хв. Згубно діють на збудника туляремії УФ-випромінювання та стандартні дезінфекційні засоби (розчини лізолу, хлораміну, хлорного вапна вбивають його за 3–5 хв).

Профілактика туляремії

Для профілактики туляремії у людини використовують живу туляремійну вакцину (Ельберта — Гайського). Ревакцинацію здійснюють за показаннями через п’ять років (тварин не вакцинують).

Профілактика захворювання в ендемічних районах зводиться до боротьби з гризунами, тож бережіть своє здоров’я та здоров’я своїх рідних і близьких.

Лікар епідеміолог відділення епідеміологічного нагляду
та профілактики інфекційних захворювань Надвірнянського РВ
ДУ «Івано-Франківський ОЦКПХ МОЗ України» *Л.Клим’юк*